EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 21.9.2010
KOM(2010) 499 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET

Årsrapport om genomförandet av rådets förordning (EG) nr 866/2004 av den 29 april 2004 och om den situation som är resultatet av dess tillämpning

SEK(2010) 1094

INLEDNING

Rådets förordning (EG) nr 866/2004 om en ordning enligt artikel 2 i protokoll nr 10 till anslutningsakten[1] (nedan kallad förordningen om ”gröna linjen”) trädde i kraft den 1 maj 2004. I förordningen fastställs villkoren för tillämpning av bestämmelserna i EU-rätten när det gäller rörlighet för personer, varor och tjänster över linjen mellan de områden av Republiken Cypern där Republiken Cyperns regering inte utövar den faktiska kontrollen och de områden där den utövar den faktiska kontrollen. I syfte att säkerställa att bestämmelserna är effektiva har deras tillämpning utvidgats till att omfatta gränsen mellan dessa områden och det brittiska östra suveräna basområdet[2].

Rapporten omfattar perioden 1 maj 2009 – 30 april 2010, under det att nästa rapport kommer att omfatta perioden 1 maj till 31 december 2010 för att anpassa rapporteringsperioden till kalenderåret (dvs. för att göra det möjligt att använda årsbaserad statistik). Under rapporteringsperioden föreslog kommissionen inga ändringar av förordningen och fattade inga nya beslut om tillämpningsåtgärder.

Kommissionen har fört en konstruktiv dialog på tjänstemannanivå med de berörda myndigheterna i Republiken Cypern och med det suveräna basområdets myndigheter vad gäller genomförandet av förordningen.

1. PASSAGE FÖR PERSONER

1.1. Passage vid de godkända övergångsställena

Förordningen utgör en stabil rättslig grund för den fria rörligheten för cyprioter, andra EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som passerar gröna linjen (nedan kallad ”linjen”) vid godkända övergångsställen. Antalet grek- och turkcyprioter som passerade sjönk något jämfört med föregående år. Enligt uppgifter från Republiken Cypern var det under rapporteringsperioden 670 910 (föregående år 730 310) grekcyprioter i 175 671 fordon (föregående år 193 909) som passerade linjen från de regeringskontrollerade områdena till den norra delen av Cypern, och 1 185 073 turkcyprioter (1 287 126 föregående år) i 424 537 fordon (451 334 föregående år) som passerade linjen från den norra delen av Cypern till de regeringskontrollerade områdena[3]. Antalet icke-cypriotiska EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som passerade linjen ökade emellertid med 66 %. Enligt uppgifter från Republiken Cyperns polismyndighet (nedan kallad Cypol) var det under rapporteringsperioden ytterligare 1 228 880 icke-cypriotiska EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som passerade linjen(föregående år 739 097). Av dessa passager ägde 72 % (889 081) rum vid gränsövergången för fotgängare på Ledra Street som öppnade i april 2008. Gränsövergången på Ledra Street stod för den övervägande majoriteten av de passager som utfördes av icke-cyprioter (huvudsakligen turister) under perioden.

---

1 EUT L 161, 30.4.2004, s. 128. Förordningen senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 587/2008 (EUT L 163, 24.6.2008, s. 1) – kallad förordningen om ”gröna linjen”.

2 Se det tredje skälet i förordningen om gröna linjen.

3 Republiken Cyperns myndigheter för inga register över grekcyprioter som återvänder till de regeringskontrollerade områdena eller turkcyprioter som återvänder till den norra delen av Cypern (se bilaga VII).

Dessa uppgifter stämmer i stort sett överens med dem som samlats in från de turkcypriotiska myndigheterna dvs. 630 116 grekcyprioter passerade linjen i 202 352 fordon från de regeringskontrollerade områdena till den norra delen av Cypern och 1 489 466 turkcyprioter, i 564 791 fordon, passerade linjen från den norra delen av Cypern till de regeringskontrollerade områdena.

De ovannämnda uppgifterna från Cypol omfattar emellertid inte information om personer och fordon som passerar övergångsställena vid Pergamos och Strovilia från den norra delen av Cypern till det suveräna basområdet[4]. Basområdets förvaltning för ingen detaljerad statistik för dessa två övergångsställen. Enligt det suveräna basområdets uppskattningar, som grundar sig på information från turkcypriotiska källor, passerade emellertid 97 395 grekcyprioter linjen till den norra delen av Cypern och 556 382 turkcyprioter passerade linjen till det suveräna basområdet. Det finns ingen information tillgänglig om huruvida turkcyprioterna reste vidare från det suveräna basområdet till det regeringskontrollerade området.

Antalet anställda vid Cypol som arbetade direkt vid övergångsställena minskade från 67 år 2008 till 63 år 2009 och till 59 år 2010. Inga allvarligare incidenter rapporterades vad gäller den dagliga passagen.

1.2. Olaglig migration över gröna linjen och asyl

Uppgifter från Cypol från maj 2009 till april 2010 visar en minskning på 54 % av den olagliga migrationen över gröna linjen från den norra delen av Cypern till de regeringskontrollerade områdena. Inom de regeringskontrollerade områdena greps 2 546 olagliga invandrare. Detta omfattar inte dem som vägrades passage vid övergångsställena vid gröna linjen, vilket är att jämföra med 5 560 olagliga invandrare under föregående period. Dessutom reste 11 personer direkt in till de regeringskontrollerade områdena och 16 personer reste in genom det östra suveräna basområdet vilket innebär att det totala antalet gripna olagliga invandrare var 2 573. Cypol angav att en trolig orsak var att möjligheterna till anställning minskat med anledning av den ekonomiska nedgången på Cypern. Majoriteten av de gripna olagliga invandrarna var medborgare i Syrien, Iran, Georgien, Pakistan, Bangladesh, Moldavien[5] samt i det ockuperade palestinska territoriet (bilaga VIII). Olagliga invandrare grips vanligtvis under kontroller längs gröna linjen och vid flygplatser då de försöker lämna Cypern. Tredjelandsmedborgare som söker internationellt skydd identifieras normalt på polisstationer då de ansöker om asyl.

Cypols bedömning av de olagliga invandrarnas inreserutt till de regeringskontrollerade områdena grundas på samma kriterier som föregående år, dvs. främst utifrån handlingar (visum, inrese- eller utresestämplar i pass från Turkiet eller ”visum” eller ”uppehållstillstånd” från ”Turkiska republiken Norra Cypern”), invandrarnas uttalanden men även andra bevis som turkcypriotiska dagstidningar och turkiska sedlar.

Antalet personer som ansökte om asyl i Republiken Cypern uppgick till 1 311. Tack vare nya asylförfaranden har processen förkortats från sex till tre månader. Ingen av de personer som reste in till regeringskontrollerade områden under perioden beviljades emellertid flyktingstatus[6].

---

4 Förordningen om gröna linjen innehåller inte rapporteringsskyldighet för denna trafik.

5 Gäller ej den svenska språkversionen.

6 Ett flertal personer som in till de regeringskontrollerade områdena under den förra rapporteringsperioden beviljades flyktingstatus under innevarande rapporteringsperiod.

De flesta olagliga invandrare anländer till regeringskontrollerade områden genom Turkiet och den norra delen av Cypern (fyra flygbolag från elva flygplatser i Turkiet, färjor från fyra hamnar i Turkiet till Kyrenia och Famagusta). Cypol rapporterade också om fall där invandrare anländer till Republiken Cypern med fiske- och motorbåtar (enligt uppgift har belopp på upp till 2 000 euro betalats till människosmugglare).

Enligt information från de turkcypriotiska myndigheterna greps 72 olagliga syriska invandrare i den norra delen av Cypern. Två syriska medborgare vägrades tillstånd att passera linjen till den norra delen av Cypern vid de officiella övergångsställena. Under referensperioden ”utvisades” 619 personer från den norra delen av Cypern[7].

Färjan mellan Latakia (Syrien) och Famagusta avgick oregelbundet, dvs. 16 gånger mellan den 15 april och 4 oktober 2009. Under denna period användes den av ungefär 1 600 personer (av vilka 75 % var syriska medborgare) för att nå den norra delen av Cypern och som därmed undvek transitering genom Turkiet. Republiken Cyperns myndigheter misstänker att ett stort antal olagliga invandrare använde sig av rutten. Färjeförbindelsen återupptogs i juni 2010. Myndigheterna fortsätter att uppmana de syriska myndigheterna att stänga färjeförbindelsen, eftersom driften av hamnen i Famagusta har förklarats olaglig av regeringen i Republiken Cypern.

Det finns inga exakta uppgifter om antalet personer som sänts tillbaka från övergångsställen men Cypol uppskattar att de var 2 000 till antalet under perioden.

Det finns inget direkt samarbete på det polisiära området och invandringsområdet mellan Republiken Cypern och de turkcypriotiska myndigheterna. De två sidorna möts emellertid inom ramen för en gemensam teknisk kommitté om brottslighet och straffrättsliga frågor som verkar under FN:s överinseende och vars kontor ligger i buffertzonen på Nicosia flygplats. Det är en mekanism för informationsutbyte och gemensamma initiativ när det gäller brottslighet och straffrättsliga frågor. Under rapporteringsperioden behandlades ett fall gemensamt.

Cypol beskrev samarbetet med andra relevanta myndigheter och basområdets förvaltning som mycket gott. Man upptäckte 316 fall av olaglig anställning vid gemensamma ”arbetsplatsinspektioner” med ministeriet för arbetsmarknad och socialförsäkringar.

Cypols utlännings- och invandringsavdelning har 315 anställda tjänstemän som har tillgång till 36 fordon. Dessutom finns det två fullt operativa helikoptrar som kan användas för övervakningsflygningar. Vid övergångsställen finns det ultraviolett utrustning liksom förbindelser med Republiken Cyperns centrala databaser (t.ex. “stopp-listan“, folkbokföringsregistret, fordonsregistret o.s.v.) och förbindelser med Cypols intranätsystem och Internet.

Övervakningsuppdrag längs med linjen omfattar regelbunden patrullering dag- och nattetid i luftrummet och på land. Patrullering på land (med fordon och till fots) utförs av tjänstemän från lokala polisstationer som har behörighet i områden i närheten av linjen[8]. Dessutom patrullerar tjänstemän från Cypols utlännings- och invandringsavdelning och Cypols styrkor längs med linjen dagligen. En särskild Cypol-styrka från polisavdelningen i Larnaka är

[7] Turkiet: 351, Syrien:104, Moldavien: 57, Iran: 12, Nigeria: 10

[8] Den tid som de lokala polisstationerna på land tillbringar med att patrullera längs den ”gröna linjen” under en 24-timmarsperiod är cirka 120 mantimmar.

permanent närvarande i det utsatta Pergamos–Pyla-området (se nedan under det östra suveräna basområdet). Cypols flygenhet utförde ungefär 115 timmar patrullflygningar med helikopter över linjen under perioden. Både patrullering i luftrummet och på land samordnas av Cypols högkvarter.

Eftersom gröna linjen inte anses vara en yttre gräns är köp av utrustning inte berättigat till finansiering under fonden för de yttre gränserna[9]. Personal från Cypol deltar emellertid i alla Frontex[10] utbildningsprogram, t.ex. om hur förfalskade identitetsdokument kan upptäckas.

Det östra suveräna basområdet

I allmänhet har den olagliga invandringen genom det östra suveräna basområdet minskat under perioden. Det suveräna basområdets tjänstemän beskriver samarbetet mellan Republiken Cypern och basområdets tull- och invandringsavdelning inom detta område som utmärkt. Under rapporteringsperioden vägrades 1 174 personer passage varav majoriteten var turkiska medborgare. Övriga utländska medborgare var turister från Förenta staterna, Australien, Iran, Ryssland, Israel, Vitryssland och Serbien som reste in genom Tymbou/Ercan-flygplatsen i den norra delen av Cypern och inte var medvetna om Republiken Cyperns inresebestämmelser[11].

Totalt greps 17 olagliga invandrare inom det östra suveräna basområdet. Sex av dessa hade lagligt rest in i de regeringskontrollerade områdena men stannat efter att deras visum hade upphört att gälla[12]. De övriga elva hade kommit till ön genom den norra delen av Cypern och passerade linjen olagligt[13]. Fyra av dem reste in i den norra delen av Cypern genom Tymbou /Ercan-flygplatsen

Förutom kontrollerna vid övergångsställena genomför basområdets polismyndighet enstaka, riskbaserade och underrättelseledda patrulluppdrag för att bekämpa olaglig invandring. Patrulluppdragen kompletteras av patrullering med hjälp av basområdets tull- och militärresurser. Basområdets tullväsen har för närvarande ungefär 40 operativa anställda som arbetar i skift dygnet runt 365 dagar om året för att bemanna de två godkända övergångsställena vid Pergamos och Strovilia.

Mellan den 1 maj 2009 och 31 mars 2010 har 385 patrulluppdrag genomförts inom det suveräna basområdet och gröna linjen. Normalt sker flera patrulluppdrag per dag. Basområdets tullväsen har utrustning för termisk avbildning (kameror, inspelningsutrustning, dolda fordon) för att upptäcka rörelser längs med linjen. Utrustningen placeras regelbundet ut på olika högriskplatser. Utrustning finns också tillgänglig för att upptäcka spår av narkotika och sprängämnen. Narkotikaspårhundar placeras också ut vid övergångsställen. På kontrollställena används ultravioletta passavläsare.

Flera icke-godkända övergångsställen i eller i närheten av byn Pergamos (som delvis ligger i det brittiska suveräna basområdet, delvis i den norra delen av Cypern), vilka fortfarande

---

9 Europaparlamentets och rådets beslut nr 574/2007/EG om inrättande av fonden för yttre gränser för perioden 2007–2013 som en del av det allmänna programmet ”Solidaritet och hantering av migrationsströmmar” (EUT L 144, 6.6.2007, s. 22.).

10 Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser

11 Turkiet: 958, Förenta staterna: 38, Australien: 31, Iran: 27, Ryssland: 14, Israel: 12, Vitryssland: 12, Serbien: 10

12 Egypten: 2, Syrien:1, Nepal: 2, Kina: 1

13 Palestina: 4, Syrien: 2, Irak:. 3, Egypten:1, Indien: 1

utnyttjas av lokalbefolkningen och jordbrukare, är särskilt svåra att kontrollera. Som nämnts i tidigare rapporter om gröna linjen utgör de icke-godkända ”övergångsställena” fortfarande ett problem. Frågan måste behandlas snarast möjligt av det suveräna basområdet enligt kraven i artikel 5.2 i protokoll nr 3 till 2003 års anslutningsakt[14].

2. PASSAGE FÖR VAROR

2.1. Värdet av handeln

I enlighet med artikel 8 i kommissionens förordning (EG) nr 1480/2004[15] har den turkcypriotiska handelskammaren liksom Republiken Cyperns myndigheter månadsvis lämnat rapporter om de varor (typ, volym och värde) för vilka åtföljande dokument utfärdats. Båda rapporterna omfattar varor som har passerat till de regeringskontrollerade områdena över övergångsställena i Pergamos och Strovilia vilka står under överinseende av det brittiska suveräna basområdets förvaltning.

Enligt den turkcypriotiska handelskammaren hade åtföljande dokument utfärdats för varor till ett sammanlagt värde av 6 267 082 euro under perioden, medan värdet av den faktiska handeln var 5 579 720 euro[16].

Enligt de rapporter som lämnats av Republiken Cyperns myndigheter minskade det sammanlagda handelsvärdet av de varor som faktiskt passerade linjen med 16,8% (878 702 euro) till 5 232 328 euro[17], jämfört med 6 111 030 euro under den föregående perioden, huvudsakligen med anledning av en betydande nedgång av potatishandeln. Sedan 2007 har det under de föregående rapporteringsperioderna varit potatis som är den största enskilda handelsvaran i handeln över gröna linjen (upp till 30 % av den totala handeln). På grund av problem med vädret och att det inte fanns tillgång till certifierad utsädespotatis för den andra skörden föll denna siffra emellertid till 14 % under rapporteringsperioden.

De högsta handelsvolymerna uppnåddes i maj och juni 2009 (726 836 respektive 891 830 euro) då den första skördens utsädespotatis var den huvudsakliga handelsprodukten under dessa två månader, dvs. 40 % respektive 47 % av den månatliga handelsvolymen. Handelsvolymen minskade kraftigt till 342 033 euro i augusti och varierade mellan 240 000 och 480 000 euro fram till april 2010.

Även om den inte omfattas av förordningen om gröna linjen minskade handeln från de regeringskontrollerade områdena till den norra delen av Cypern till 708 196 euro under rapporteringsperioden (en nedgång från 1 095 060 euro) enligt uppgifter från Cyperns handels- och industrikammare. Handeln från de regeringskontrollerade områdena till den norra delen av Cypern motsvarar därmed 13,5 % av handeln i den motsatta riktningen (17,9 % under den föregående rapporteringsperioden). Det uppskattas emellertid att turkcyprioter år 2009 inhandlade varor till ett värde av 43 miljoner euro inom parti- och detaljhandelssektorn i de regeringskontrollerade områdena och förde dem till den norra delen av Cypern bland sina

---

14 EUT L 236, 23.9.2003, s. 940.

15 Kommissionens förordning (EG) nr 1480/2004 av den 10 augusti 2004 (EUT L 272, 20.8.2004, s. 3.).

16 Se bilagorna I, II och III denna rapport.

17 0,09% av Republiken Cyperns sammanlagda import (5 654 miljoner euro 2009). Källa: Cyperns statistikorgan)

personliga tillhörigheter. Grekcyprioter handlade för ett lika stort belopp inom parti- och detaljhandelssektorn i den norra delen av Cypern[18].

Turkcyprioterna tillämpar fortfarande en handelsordning som i princip reflekterar restriktionerna i förordningen om gröna linjen. Handelsordningen tillämpas dock inte alltid konsekvent, vilket gör det svårt att etablera hållbara handelsförbindelser. Från den turkcypriotiska sidan anges det öppet att huvudskälet till detta är att man önskar skydda de lokala företagen. Vid flera tillfällen tilläts inte grekcypriotiska handlare att föra sina produkter till den norra delen av Cypern över gröna linjen. Deras invändningar mot denna behandling rapporterades till kommissionen via Cyperns handels- och industrikammare.

2.2. Typ av varor

Under tidsperioden maj 2009 till april 2010 var stenartiklar såsom marmor, tegel och sten de varor som var föremål för mest handel, följda av grönsaker, färsk fisk och byggnadsmaterial[19]. Handeln med färsk fisk som introducerades först under den föregående rapporteringsperioden växte med nästan 150 % från 307 000 till 760 000 euro.

Av handelsvolymen över linjen avsåg 97 % handel inom ön. Sedan december 2009 har det sålts metallskrot (koppar, aluminium, stål) till ett värde av 41 206 euro till Förenade kungariket och stålskrot till Indien till ett handelsvärde av 86 470 euro. Dessa transaktioner krävde deltagande av ett företag registrerat i de regeringskontrollerade områdena med avseende på transaktioner inom EU och exportformaliteter gentemot tredjeland. Den turkcypriotiska handelskammaren rapporterade att vid transaktioner inom EU förelåg skyldighet att betala mervärdesskatt två gånger, både i de regeringskontrollerade områdena och i den medlemsstat som var slutdestination för varorna. Kommissionen granskar för närvarande frågan.

2.3. Oegentligheter

Under rapporteringsperioden rapporterades 24 fall av oegentligheter, som omfattade ett totalt handelsvärde om 34 110 euro, av Republiken Cyperns myndigheter, vilket motvarar mindre än 1 % av det totala värdet av handeln över gröna linjen. Varorna i fråga tilläts inte att passera linjen. I tre fall beslagtogs och förstördes färsk fisk, eftersom försändelserna inte uppfyllde standarderna för livsmedelssäkerhet och var otjänliga som människoföda. I ett av dessa fall ansågs det att fordonet och lådorna inte uppfyllde EU:s packningsföreskrifter (totalt handelsvärde 2 016 euro). Enligt EU:s förfaranden återsänds i regel försändelser med djurprodukter, t.ex. fisk, som inte uppfyller kraven till ursprungslandets veterinärmyndighet. Eftersom ingen sådan myndighet finns i den norra delen av Cypern beslagtogs och förstördes fisken i fråga på kontrollstället. I framtiden bör man överväga att sådana regelvidriga varusändningar återlämnas till den turkcypriotiska handelskammaren.

I sex fall av skrottransport hade transportören inte skaffat tillstånd för avfallshantering från Republiken Cyperns miljömyndighet. Sex transporter av sten och glas åtföljdes inte av de nödvändiga dokumenten och i åtta fall var byggmaterial inte märkt enligt CE-kraven.

I de ovannämnda fallen rörande byggmaterial uppgav den turkcypriotiska handelskammaren att inkonsekvenser förekommit i behandlingen av delförsändelser. Det noterades att

---

[18] Källa: *Economic Interdependence Project - Peace Economics Consortium*, Nicosia

[19] Se bilagorna IV och V denna rapport.

delförsändelser av byggmaterial vägrades på grund av att CE-märkning saknades medan andra delförsändelser som tillhörde samma parti tilläts passera.

2.4. Kvarvarande hinder och svårigheter för varors rörlighet

Det kvarstår hinder för handeln över gröna linjen. Republiken Cyperns myndigheter anser att frågan om körkort för yrkesmässig trafik och besiktningsintyg för fordon som nämnts i föregående rapporter har fått en lösning. Republiken Cyperns myndigheter kräver att körkort och besiktningsintyg för lastbilar skaffas, utan avgift, i de regeringskontrollerade områdena men den turkcypriotiska handelskammaren anser att kravet inte är berättigat och hänvisar till att år 2009 och 2010 ansökte endast 48 av fler än 3 000 turkcypriotiska lastbilschaufförer om att göra körkortsprovet, av vilka 39 godkändes. Inga ansökningar om besiktningsintyg lämnades in. Med anledning av detta kan turkcypriotiska fordon i yrkesmässig trafik, särskilt lastbilar och bussar som väger över 7,5 ton, fortfarande inte röra sig fritt över hela ön. Republiken Cyperns myndigheter erkänner inte dokument som rör privata passagerarfordon. Detta missgynnar turkcypriotiska transportföretag ekonomiskt eftersom för transporter över 7,5 ton måste de mestadels använda lastbilar som är registrerade i myndighetskontrollerade områden vilka (med en turkcypriotisk fordonsförsäkring) kan cirkulera fritt även i den norra delen. Att underlätta tillträde för turkcypriotiska lastbilar och bussar till regeringskontrollerade område skulle bidra till en mer balanserad ekonomisk utveckling inom transportsektorn i den norra delen av Cypern.

Framsteg kan inte heller rapporteras vad beträffar övrig handel. Liksom föregående år har turkcypriotiska handlare fortsatt att rapportera om svårigheter med att kunna saluföra sina varor i affärer och annonsera om sina produkter och tjänster i pressen i de regeringskontrollerade områdena. Dessa svårigheter återspeglar en utbredd motvillighet bland grekcyprioter att handla turkcypriotiska varor och utgör i sig ett psykologiskt hinder för handeln[20].

Smugglingen av varor över linjen har minskat men är fortfarande omfattande, vilket återspeglar linjens geografiska karaktär som gör den lämpad för olagliga aktiviteter. Kontrolluppdrag äger rum nära linjen i syfte att hantera särskilda, främst säsongsrelaterade problem, som transporter av vilt och vilda fåglar eller smällare (även via det östra suveräna basområdet) till de regeringskontrollerade områdena. Övriga föremål som beslagtagits är cigaretter, alkohol, kommersiella mängder färsk fisk och sniglar liksom varumärkesförfalskade textilier. Enligt Republiken Cyperns myndigheter har mängden smugglade varor dock minskat på grund av minskade prisskillnader. Cypols liksom det östra suveräna basområdets patrulleringar längs med linjen fyller en dubbel funktion, nämligen att bekämpa smuggling och att kontrollera den olagliga invandringen. Antalet brottmål avseende smuggling som registrerades i distriktsdomstolar var 12 år 2008, 11 år 2009 och 7 år 2010 (till och med mars). De flesta varor upptäcktes vid godkända övergångsställen, dvs. Pyla, det suveräna basområdet, buffertzonen nära Zodia och Potamia.

Vad gäller den traditionella anskaffning av varor som utförs av den turkcypriotiska befolkningen i byn Pyla som är belägen i buffertzonen (artikel 4.10 i förordningen om gröna linjen) övervakas och antecknas mängderna byggmaterial, fisk, cigarretter osv. som anskaffas av det suveräna basområdets förvaltning. Den turkcypriotiska grannbyn Pergamos delas av gröna linjen och de turkcyprioter som bor inom det suveräna basområdet strävar efter att de

[20] Se Hatay, Mullen, Kalimeri, *Intra-island trade in Cyprus – Obstacles, oppositions and psychological barriers*, Prio Cyprus Centre 2008.

ska behandlas likadant som Pylaborna vad beträffar rörlighet för varor över linjen men detta tillåts inte i förordningen om gröna linjen som endast hänvisar till Pyla.

2.5. Handelslättnader

Kommissionen fortsätter att söka efter möjligheter att förbättra handeln över gröna linjen. Ett kommissionsbeslut om hävande av förbudet i förordningen om gröna linjen i syfte att tillåta handel med nya jordbruksprodukter, huvudsakligen mejeriprodukter (mjölk och ost, yoghurt, vassle), skulle kunna genomföras om de oberoende sakkunniga, vilkas uppdrag är att kontrollera om mejeriprodukterna uppfyller EU:s krav, redovisar positiva resultat. Andra produkter som den turkcypriotiska handelskammaren har angett sig vara intresserad av är fisk från fiskodlingsanläggningar och sniglar.

Kommissionen undersöker också möjligheten att ändra tillämpningsföreskrifterna[21] i förordningen om gröna linjen genom att häva kravet att potatis måste odlas med hjälp av certifierad sättpotatis. Det skulle möjliggöra handel med potatis från den andra skörden som producerats under överinseende av oberoende fytosanitära experter som utsetts av kommissionen för att säkerställa identifiering av den andra skörden och dess hälsotillstånd.

Som nämnts ovan under punkt 2.3 tilläts inte vissa försändelser med byggmaterial att passera linjen på grund av att CE-märkningar saknades. Många turkcypriotiska handlare kände inte till Republiken Cyperns nya (från december 2009) förfarande för att få sina produkter CE-certifierade. Kommissionen anordnade ett studiebesök till Bryssel för representanter från den turkcypriotiska handelskammaren för att de skulle få mer information om kraven för CE-märkning och ett Taiex-seminarium[22] i Nicosia för att ge turkcypriotiska handlare detaljerad information om CE-märkning. Vad gäller språkkrav för åtföljande dokument samtyckte Cyperns myndighet för marknadsövervakning till att acceptera engelskspråkiga dokument eller engelskspråkiga översättningar av turkiska original.

Inom ramen för EDGE-projektet (*Economic Development and Growth for Enterprises*) som finansieras av USAID (*United States Agency for International Development*) planeras olika åtgärder för att underlätta handel över gröna linjen. Dessa omfattar ett gemensamt centrum för skiljeförfarande, evenemang som uppmuntrar entreprenörskap och detaljerade handelsanalyser för att hitta nya möjligheter till handel.

3. SLUTSATSER

Kontrollen av gröna linjen vid de godkända övergångsställena är tillfredsställande. Under rapporteringsperioden sjönk antalet gripna olagliga invandrare med mer än 50 % jämfört med föregående år. Dock utgör tredjelandsmedborgare som passerar linjen olagligt fortfarande ett problem. Kommissionen bedömer att det är viktigt att ytterligare förstärka den övervakning av linjen mellan övergångsställena som genomförs av Republiken Cypern och det suveräna basområdets myndigheter, för att bidra till en lösning av problemet med olaglig invandring. Republiken Cypern är emellertid fortfarande noga med att inte vidta åtgärder som skulle kunna leda till att linjen får karaktär av en yttre gräns.

---

[21] Artikel 3.1 i kommissionens förordning (EG) nr 1480/2004 av den 10 augusti 2004.

[22] Taiex: EU:s byrå för tekniskt bistånd och informationsutbyte.

De icke-godkända övergångsställena i det suveräna basområdet utgör fortfarande ett problem. Frågan måste behandlas snarast möjligt av det suveräna basområdet.

Under den nuvarande rapporteringsperioden minskade handelsvärdet över linjen för första gången sedan förordningen om gröna linjen trädde i kraft 2004 (en nedgång med 17 % till 5 232 328 euro jämfört med 6 111 030 euro under den föregående rapporteringsperioden). Den huvudsakliga orsaken till minskningen är nedgången av potatishandeln. Förutom potatishandeln (som uppgick till cirka 700 000 euro) var handeln över gröna linjen stabil. Handeln utgjordes främst av stenartiklar, grönsaker, färsk fisk och byggnadsmaterial. Till sin storlek är handeln över gröna linjen totalt sett fortfarande ganska begränsad, delvis beroende på förordningens begränsade räckvidd.

Det kvarstår hinder för handeln. Turkcypriotiska fordon i yrkesmässig trafik, särskilt lastbilar som väger över 7,5 ton och bussar, kan inte röra sig fritt över hela ön. Några framsteg kan inte rapporteras om övriga icke-tariffära handelshinder.

Slutligen förefaller det att smugglingen av varor över linjen har minskat men är fortfarande omfattande.

Den allmänna slutsatsen är att förordningen om gröna linjen fortfarande utgör en lämplig grund för att möjliggöra passage av varor och personer till och från de regeringskontrollerade områdena i Republiken Cypern. Kommissionen kommer även fortsättningsvis att övervaka genomförandet av förordningen.